

8.2.2023 klo 14.00 EET

AFRYn lehdistötiedote

AFRYn selvitys: Kotimaisen energiapuun ja turpeen saatavuus ei riitä lähivuosina – vaje energiantuotantoon on useita terawattitunteja

Energiapuun tuonti Venäjältä loppui viime vuonna Venäjän Ukrainassa aloittaman hyökkäyssodan takia. Samaan aikaan kotimaista turvetuotantoa on ajettu nopeasti alas. Kun metsäteollisuuden sivutuotteiden tarjonnan odotetaan vielä vähenevän, nämä yhdessä johtavat jo tänä vuonna merkittävään vajeeseen polttoaineiden (puun ja turpeen) tarjonnan ja kysynnän välillä.

AFRY Management Consultingin toteuttama selvitys osoittaa, että Suomessa ei ole lähivuosina riittävästi tarjontaa energiapuusta ja turpeesta kattamaan energiantuotannon polttoainetarvetta. Kotimaisten polttoaineiden saatavuuden ongelmat ja samanaikaiset energiapuun aiempaa rajallisemmat tuontimahdollisuudet voivat johtaa siihen, että yhä enemmän metsäteollisuuden käyttöön soveltuvaa ainespuuta päättyy polttoon ja toisaalta energiantuotannon toimitusvarmuus heikkenee. Polttoaineiden tarjonnan vaje vaikuttaa negatiivisesti myös koko energiasektorin huoltovarmuuteen.

AFRYn selvityksessä kotimaisten polttoaineiden kysyntää ja tarjontaa tarkasteltiin kahden eri energiapuutarjonnan skenaarion mukaan - perusskenaarion ja matalan tarjonnan skenaarion mukaan. Selvityksen mukaan kotimaisten polttoaineiden vaje energiantuotannossa on kuluvana vuonna perusskenaariorissa 3,3 TWh ja matalan energiapuutarjonnan skenaariossa 5,7 TWh. Vuonna 2025 vaje on 1,5–5,2 TWh skenaariosta riippuen. Vuonna 2028 energiapuun tarjonta ja turpeen tuotantomahdollisuus riittäisivät juuri ja juuri kattamaan arvioidun kysynnän energiapuutarjonnan perusskenaarion mukaan. Matalan energiapuutarjonnan skenaarion mukaan kotimaisten polttoaineiden vaje olisi edelleen 3,6 TWh vuonna 2028.

Polttoaineiden saatavuusvajeen takia on hyvin todennäköistä, että metsäteollisuuden ainespuuta ohjautuu energiakäyttöön. Tuottajat voivat energian toimitusvarmuuden varmistamiseksi hyödyntää myös kaukaisempien ja kustannuksiltaan kalliimpien tuontimarkkinoiden energiajakeita taikka fossiilisia tuontipolttoaineita. Osa energiasta voidaan jättää myös kokonaan tuottamatta, esimerkiksi sähköntuotanto lämmöntuotannon yhteydessä.

Selvityksessä todetaan, että mikäli metsäteollisuuden raaka-aineen saanti ja energian toimitusvarmuus kotimaisin energiajakein halutaan varmistaa, turpeen tuotantomahdollisuuksia pitäisi pyrkiä kasvattamaan lähivuosiksi. Metsähakkeen tarjontaa pitäisi puolestaan kasvattaa tehostamalla hyödyntämättömän potentiaalin käyttöä ja varmistamalla, että energiapuun tarjontaketjuilla on käytettävissä riittävät resurssit. Erittäin tärkeää on, että metsänomistajia voidaan aktivoida riittävällä keinovalikoimalla. Nämä toimenpiteet tukisivat myös energiantuotannon kustannusten pysymistä kohtuullisina.

Kotimaisten polttoaineiden toimintaympäristöä ovat muuttaneet kiristyneet ilmastotavoitteet ja fossiilisten polttoaineiden ja turpeen energiakäytön nousseet kustannukset.

Puupolttoaineilla on Suomessa merkittävä rooli fossiilisten polttoaineiden korvaamisessa, ja puupolttoaineiden käyttö on ollut selvässä kasvussa. Vastaavasti turpeen energiakäyttö on ollut selvässä laskussa päästöoikeuden voimakkaan hinnan nousun ajamana. Turvetta on myös korvattu puupolttoaineilla. Aiemmin onkin arvioitu, että nykyiseen hallitusohjelmaan kirjattu tavoite turpeen energiakäytön puolittamisesta vuoteen 2030 mennessä toteutuu etuajassa.

Samaan aikaan Venäjän hyökkäyssodan seurauksena syntynyt energiakriisi on vaikuttanut voimakkaasti polttoaineiden ja sähkön hintoihin, ja puupolttoaineiden tuonti Venäjältä Suomeen on loppunut. Nämä tuovat merkittäviä epävarmuuksia puupolttoaineiden saatavuuteen lähitulevaisuudessa. Epävarmuutta tuo myös se, miten metsäteollisuuden tuotanto ja energiantuotannossa käytetyn sivutuotepuun määrä kehittyy lähivuosina, kuinka kotimaisen energiapuun hyödyntämätön potentiaali saadaan käyttöön sekä millaista keskustelua biomassan kestävydestä käydään EU-tasolla ja kansallisesti. Puupolttoaineiden saatavuutta lämmön- ja sähkön tuotantoon rajoittavat myös vaihtoehtoiset käyttökohteet puubiomassalle.

Selvitys tehtiin yhtiöiden Alholmens Kraft Oy, EPV Aluevarannot Oy, Keravan Energia Oy, Koneyrittäjät ry, Kuopion Energia Oy, Neova Oy, Oulun Energia Oy sekä Tampereen Sähkölaitos Oy toimeksiannosta.

Lisätietoja:

AFRY
Jenni Patronen
jenni.patronen@afry.com
Puh. 040 754 4922

Tietoa AFRYstä

AFRY on Euroopan johtavia suunnittelu- ja konsultointiyhtiöitä, joka vauhdittaa muutosta kohti kestävästä yhteiskuntaa. Olemme 19 000 omistautunutta rakennetun ympäristön, teollisuus- ja energia-alojen sekä digitalisaation asiantuntijaa, jotka kehittävät kestäviä ratkaisuja tuleville sukupolville ympäri maailman.

Making Future